

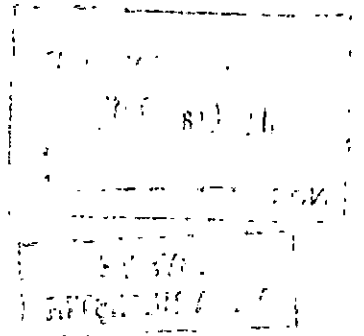
T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 6418
Tarih : 09.01.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

BM verilerine göre 815 milyon insanın açlık sınırında bulunduğu, küresel ölçekte üretilen gıdanın yaklaşık 1/3'ünün, tüketiciyle buluşmadan israf olduğu, bu sorunun hem gelişmiş ülkelerde hem de gelişmekte olan ülkelere büyük boyutlarda olduğu, bazı İslam ülkelerinde israfın çok daha yüksek olduğu, israfın küresel ölçekte bir sorun olarak gıda israfının sera gazları emisyonunun %8'ini oluşturduğundan hareketle bu sorunun boyutlarının tespiti ve israfa karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Adem GEVERİ
Van Milletvekili

GEREKÇE

Açlıktan kurtulma ve yeterli beslenme bir insan hakkıdır. BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 11'inci maddesinde bu hak güvence altına alınmıştır. BM verilerine göre dünyada 640 milyon obez, 815 milyon da açlık sınırında insan bulunmaktadır.

2017 Dünya Açlık Endeksi'nde 119 ülke yer almaktadır. Açlığın en yoğun olarak görüldüğü ülke Orta Afrika Cumhuriyeti'dir. Orta Afrika Cumhuriyeti'nde açlık "alarm verici" olarak nitelendirilmektedir. Çad, Liberya, Madagaskar, Sierra Leone, Sudan, Yemen ve Zambiya'dan oluşan yedi ülkede ise durum "çok ciddi" olarak nitelendirilmektedir. Türkiye 12'nci sırada bulunmaktadır.

Her yıl küresel olarak üretilen gıdanın yaklaşık yüzde 1/3'ü tüketiciyle buluşmadan israf olmaktadır. Miktar olarak 1,3 milyar tona denk gelen israf dünyanın yıllık tahıl üretiminin yarısından fazlasına denk gelmektedir.

Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinde kişi başı israf miktarı 95-115 kg arasındadır. Sahra altı Afrika, Güney Asya ve Güney Doğu Asya kişi başı atık 6-11 kg arasındadır. Gıda maddelerinin kişi başına en fazla israf edildiği ülkeler Suudi Arabistan (427 kg), Endonezya (300 kg), ABD (277 kg) ve Birleşik Arap Emirlikleri (169 kg) olarak sıralanmaktadır. İsrafın özellikle İslam ülkeleri arasında bu denli yüksek oranlarda olması dikkat çekicidir. Avrupa'da da yılda 100 milyon ton yiyecek çöpe atılmakta ve bozulan bu yiyecekler 227 ton karbondioksitin açığa çıkmasına sebep olmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelere israfın %40'ı hasat esnasında veya işlem görmekteyken gerçekleşmektedir. Sanayileşmiş ülkelere kaybın %40'ı satış veya tüketim esnasında gerçekleşmektedir. Sebze ve meyve ürünlerinde israf oranı %44 olarak kaydedilmiştir. İsraf edilen gıda miktarı açlık sınırının altındaki 2 milyar insanın beslenme ihtiyacına karşılık gelmektedir.

Tarım alanlarının %30'u israf edilen gıdaların üretilmesi için kullanılmaktadır. İsraf edilen gıdalar içilebilir suyun %21'ini, gübrenin %19'unu, tarlaların %18'ini ve katı atık depolama alanlarının %21'ini tüketmektedir. İsraf edilen gıdalar sera gazları emisyonunun %8'ini oluşturmaktadır. TÜİK verilerine göre CO2 eşdeğeri olarak 2015 yılı toplam seragazı emisyonu 1990 yılına göre %122 artış gösterdi.

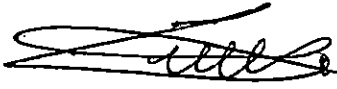
Son yıllarda iktidara ait ölçsüz harcamalar bir israf kültürünün varlığını göstermektedir. Özellikle Cumhurbaşkanlığının ve hükümetin şeffaflıktan uzak harcamaları, örtülü ödenek

harcamalarının katlanarak artıyor olması, TBMM başkanının kamuoyunda tartışmaya yol açan makam harcamaları ve bu harcamaların kamu bütçesine getirdiği maliyetler, merkezi yönetime bağlı kurum ve kuruluşlara kötü örnek oluşturmakta ve bir israf kültürü giderek yerleşmektedir. Türkiye’de 214 milyar lira, israf yüzünden çöpe gitmektedir. Her yıl 1,7 milyar ekmek, 18 milyon ton meyve ve sebze çöpe atılmaktadır. Bir yılda israf edilen ekmeğin parasal karşılığı ile yüzbinlerce ailenin gıda ihtiyacı karşılanabilir, eğitim ve sağlık altyapısı için gerekli tesisler kurulabilir.

Turizm ülkesi olan Türkiye’de her şey dâhil otellerde israf 5 kat daha fazladır. Bu otellerde bir insanın ortalama tüketebileceği gıdanın 3 katı üretilmektedir. Böylece 3 tabak gıdanın 2’si çöpe gitmektedir. Her şey dâhil otellerde gerçekleşen israf dört Afrika ülkesinin gıda ihtiyacına denk gelmektedir. İsrafın küresel ölçekte neden olduğu zararların tespit edilmesi ve israfın önlenmesi için ülkemizde gerekli önlemlerin alınması için bir meclis araştırması açılması elzemdir.

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÜ
HDP İzmir Milletvekili

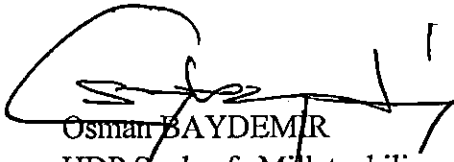
Ayhan BİGEN
HDP Kars Milletvekili

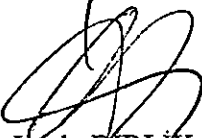
Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

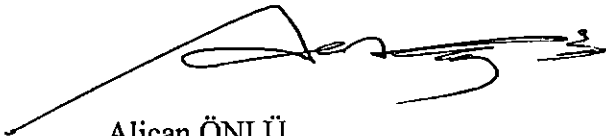
Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

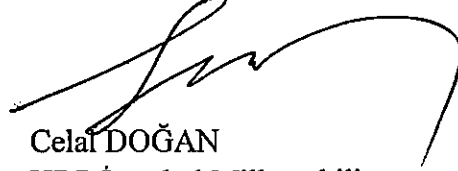
Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

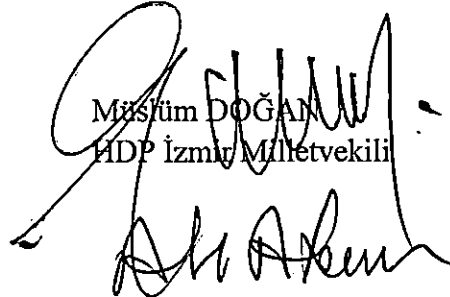
Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

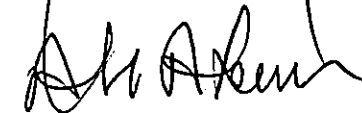
Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Aycaz ERMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Lezzin BOTAN
HDP Van Milletvekili